

Uppsala kommun

Samråd om detaljplan för del av kvarteret Sämund i Uppsala kommun

Kommunen har översänt rubricerat detaljplane förslag för samråd enligt 5 kap 11 § plan och bygglagen (2021:900) PBL samt samråd om undersökning enligt 6 kap. 6 § miljöbalken.

Syftet med planförslaget

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra fler användningsområden i den befintliga byggnaden på fastigheten Luthagen 46:2. Vidare syftar detaljplanen till att skydda Elisabethsjukhusets interiöra och exteriöra kulturvärden, samt dess tillhörande trädgård.

Planens förenlighet med översiktsplanen

Markanvändningen överensstämmer med översiktsplanens intentioner.

Undersökning

Länsstyrelsen instämmer i kommunens bedömning att rubricerad detaljplan inte kan antas medföra sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. 3 § miljöbalken.

Frågor som bevakas av Länsstyrelsen enligt 11 kap. 10 § PBL

Kulturmiljö

Länsstyrelsen ställer sig bakom kommunens strävan att Elisabethhemmet också fortsättningsvis ska bevaras som en av Uppsalas mest kulturhistoriskt värdefulla byggnader. Inte bara är Elisabethhemmet ett uttryck för riksintresset U40A utan byggnaden har trots hundra år av ändrade verksamheter och ökande krav på tillgänglighet behållit så mycket av sina ursprungliga kvaliteter såväl exteriört som i interiörerna att hemmet idag har så höga värden att den väl motsvarar kulturmiljölagens krav på en byggnadsminnesförklaring. Länsstyrelsen bedömer därmed att det i planen föreslagna rivningsförbudet, liksom skydds- och varsamhetsbestämmelserna är odelat positiva för kulturvärdenas fortsatta behållande i Elisabethhemmet.

Det är svårare att bedöma konsekvenserna av att den nya planen tillåter fler användningsområden. Att Elisabethhemmet klarat sig så pass bra fram till nu beror huvudsakligen på att de användningar det haft fungerat väl med byggnadens förutsättningar. Vilka krav framtiden kan komma att ställa på till exempel gymnasieskolor eller vårdboenden är svåra att förutse. De ändringar som skett med ny entré och hisstillbyggnad utmed norra fasaden anser Länsstyrelsen inte är skyddsvärda. Tvärtom skulle en restaurering där tillbyggnaderna liksom takfönstren avlägsnades och dekoren på västra flygelns gavelröste mot Geijersgatan återställdes vara bra för Elisabethhemmets kulturvärde. Fastighetsägarens planer för byggnadens framtida användning blir därför avgörande för om Elisabethhemmet ska behålla sitt höga kulturhistoriska värde. Det gäller inte minst de känsliga interiörerna.

Utöver det som framförts ovan uppmuntrar Länsstyrelsen den grönska som tidigare omgav hemmet återställs. Nationalromantikens arkitektur är tänkt och utformad som en del av ett landskap. Om trädraden i nordvästra tomtgränsen återplanterades liksom ytan sydväst om byggnaden som idag är parkeringsyta skulle hemmet få en naturligare roll i kvarteret Sämund och i Luthagens stadslandskap.

Miljö kvalitetsnormer (MKN)

Enligt 2 kap. 10§ PBL skall MKN följas vid planläggning. Länsstyrelsen anser att planbeskrivningen ska innehålla en beskrivning av dagvattnets recipient, dess status och miljö kvalitetsnorm. Planbeskrivningen bör även innehålla en bedömning av huruvida MKN kan följas vid planläggningen. Då detaljplanen främst möjliggör en utökning av befintlig byggnads användningssätt bör uppgifterna kunna inhämtas från VISS och motivering göras utan att en separat dagvattenutredning tas fram.

Länsstyrelsen anser att texten i planbeskrivningen avseende vattenskydd är tillräckligt utförlig för att bedöma planens påverkan på MKN för grundvatten. Länsstyrelsen håller med om att dispens från vattenskyddsföreskrifterna kan behöva sökas.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av chef för samhällsavdelningen Christel Benfalk med planhandläggare Anna Silver som föredragande. I den slutliga handläggningen har också bebyggelseantikvarie Henrik Gartz på kulturmiljöenheten, Vilhelm von Unge på miljöstrategienheten och Jan Eckhéll på enheten för vatten och naturtillsyn medverkat.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på
www.lansstyrelsen.se/dataskydd.